

Sygn. akt III CNP 33/11

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z wniosku M. T.
przy uczestnictwie A. K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 grudnia 2011 r.,
na skutek skargi uczestnika
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 18 lutego 2010 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 18 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 29 kwietnia 2009 r.

Uczestnik A. K. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia od wyroku Sądu Okręgowego, podnosząc, że na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia poniósł szkodę w wysokości co najmniej 180 143 zł. Na tę kwotę składa się wysokość spłat, do których uczestnik został zobowiązany, oraz odsetki narastające wskutek postępowania egzekucyjnego, a także koszty egzekucyjne. W ocenie skarżącego, szkodą, jakiej doznał, jest również niemożność spłaty przez niego kwot pieniężnych zasądzonych zaskarżonym orzeczeniem, gdyż na skutek prowadzonego postępowania egzekucyjnego została zajęta jego renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., odczytywanym łącznie z art. 417¹ § 2 k.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje wtedy, gdy przez wydanie prawomocnego wyroku niezgodnego z prawem stronie wyrządzona została szkoda. Z tego powodu wśród tzw. konstrukcyjnych wymagań skargi przewidziano obowiązek uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.), który oznacza złożenie przez skarżącego w skardze oświadczenia, że szkoda wystąpiła – ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru – oraz uwiarygodnienie tego oświadczenia przez powoływanie i przedstawianie dowodów lub innych środków nieuznawanych przez kodeks za dowody, ale mogących uprawdopodobnić szkodę.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że do spełnienia omawianej przesłanki konieczne jest istnienie szkody w chwili wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie jest zatem wystarczające powołanie się w skardze na samo zagrożenie wystąpienia szkody, choćby było ono realne. Taki wniosek wynika z wykładni literalnej powołanego przepisu dokonywanej w związku z art. 424¹ § 1 k.p.c. i art. art. 417¹ § 2 k.c., w których ustawodawca powtórzył zawarty w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. zwrot „została wyrządzona szkoda”. Sformułowanie to świadczy o tym, że skarga

przysługuje stronie tylko wtedy, gdy przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem została już stronie wyrządzona szkoda (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, niepubl., z dnia 4 sierpnia 2009 r., II CNP 43/09, niepubl., z dnia 10 grudnia 2010 r., III CNP 48/10, niepubl., z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141, z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 110).

Tymczasem skarżący nie powołał się na rzeczywistą, realną szkodę, która została już przez niego poniesiona na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia, lecz na szkodę hipotetyczną. Kwota spłat, do których zobowiązany jest uczestnik wynika z rozliczeń udziałów małżonków w ich majątku wspólnym. Okoliczność ta przesądza, iż w sprawie nie została spełniona przesłanka przewidziana w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., a skarga uczestnika o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Skarga uczestnika nie spełnia także wymagania przewidzianego w art. 424¹ pkt 5 k.p.c., w sprawie o podział majątku wspólnego – przy tej wartości zaskarżenia – przysługuje bowiem skarga kasacyjna. Wskazane przez skarżącego okoliczności, mogące usprawiedliwiać uchybienie terminowi do wniesienia tej skargi uzasadniały złożenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności, ale skarżący tego nie uczynił. W tej sytuacji nie zostało wykazane, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie jest i nie było możliwe w drodze innych środków prawnych.

Należy także zaznaczyć, że skarżący wskazał, iż zaskarżone orzeczenie jest sprzeczne z art. 391 w zw. z art. 214 oraz art. 567 k.p.c. w zw. z art. 46 k.r.o., co nie spełnia wymagania art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. Orzeczenie co do istoty sprawy może być jednak sprzeczne tylko z przepisami prawa materialnego, one są bowiem źródłem praw i obowiązków, a przepisy procesowe służą tylko realizacji tych praw. Inaczej mówiąc, orzeczenie zasądzające spłatę, a ono ma być źródłem domniemanej szkody skarżącego, nie może być sprzeczne z wskazanymi przepisami prawa procesowego, które nie normują zasad i wysokości spłat zasądzanych w postępowaniu o podział majątku wspólnego.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).